IRRI ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା/ଚାପ ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ

ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ

୧. ସହଭାଗୀ ଧାନ/ ବିଆରଆରଆଇ ଧାନ ୫୬/ ସୁଖଧାନ ୩ (ଆଇଆର ୭୪୩୭୧-୭୦-୧-୧-ସିଆର-୧)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ବିଗତ ୨୦୦୯ ମସିହାରେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥିବା ଏବଂ ୨୦୧୧ ମସିହାରେ ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ସହଭାଗୀଧାନ କିସମ ଭାରତ, ନେପାଳ (ସୁଖଧାନ ୩) ଓ ବଙ୍ଗଳାଦେଶ (ବିଆରଆରଆଇ ଧାନ ୫୬)ରେ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ଚାଷ ହେବା ନିମନ୍ତେ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରଜନନ କରାଯାଇଥିବା ଏହି କିସମର ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ମରୁଡ଼ି ଅବସ୍ଥାରେ ଭଲ ଭାବେ ଦାନା ପୂରଣ ହେଉଥିବାରୁ ମରୁଡ଼ି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା ଭଲ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆରଏ୫୪୧୯-୪*୨/ଓ୍ୱେ ରାରେମ

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୦୫-୧୧୦ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଢିପ ଓ ମଧ୍ୟମ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଲମ୍ୱା ଅଳ୍ପ ସରୁ

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୯୫-୧୦୫ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪.୦-୪.୭ ଟନ୍

୨. ଆଇଆର ୬୪-ଡିଆରଟି୧ (ଡିଆରଆର ୪୨) (ଆଇଆର ୮୭୭୦୭-୪୪୫-ବି-ବି-ବି-ଆରପି ୫୨୦୮-୩; ଆଇଇଟି ୨୨୮୩୬)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଅନ୍ୟ ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଧାନ କିସମ ଆଇଆର ୬୪ ର ଉନ୍ନତ ପ୍ରତିରୂପ ହେଉଛି ଡିଆରଆର ୪୨ । ଏହା ମାର୍କର ସହାୟତା ପ୍ରଜନନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକଶିତ ହୋଇଛି । ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ସହିତ ଏହା ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଫୁଲହେବା ଓ ଦାନା ପୂରଣ ସମୟରେ ମରୁଡ଼ି ସହ୍ୟ କରିପାରେ । ଏହାର ମହିଷା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି ଏବଂ ଏହା କେତେକାଂଶରେ ବୀଜାଣୁ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ ଓ ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଦ୍ୟାସେଲ/*୩ ଆଇଆର୬୪

ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୪

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୧୫-୧୨୦ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମଧ୍ୟମ ଜମି / ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଲମ୍ୱା ଅଳ୍ପ ସରୁ

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୦-୧୦୫ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

୩. ଡିଆରଆର ୪୪/ହର୍ଦିନାଥ ୩ (ଆଇଆର ୯୩୩୭୬-ବି-ବି-୧୩୦)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଏହା ଭାରତ ଓ ନେପାଳରେ (ହର୍ଦିନାଥ ୩) ସଦ୍ୟତମ ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ କିସମ ଭାବେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଛି । ଏହାର ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ସହିତ, ଉନ୍ନତ ମାନର ଚାଉଳ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହାର ମହିଷା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି ଏବଂ ଏହା କେତେକାଂଶରେ ବୀଜାଣୁ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆରଓ୧୭୦୦-୨୪୭-୧-୧-୨/ଆଇଆର୦୩ ଏଲ୧୨୦

ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୬

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୨୦ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଲମ୍ୱା ଅଳ୍ପ ସରୁ

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୦-୧୦୫ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

୪. ବିଆରଆରଆଇ ଧାନ ୭୧ (ଆଇଆର ୮୨୫୮୯-ବି-ବି-୮୪-୩)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ବଙ୍ଗଳାଦେଶରେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥିବା ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ଥିବା ଏକ କିସମ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୫୫୪୨୩-୦୧ (ଏନଏସଆଇସିଆରସି୯), ଆଇଆରଆରଆଇ ୧୪୮

ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୪

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୧୪-୧୧୭ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ଅଳ୍ପ ସରୁ

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୭-୧୦୮ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

୫. ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେୟା (ଆଇଇଟି୨୪୦୦୩) (ଆରସିପିଆର-୮-ଆଇଆର ୮୪୮୯୯-ବି-୧୭୯-୧୬-୧-୧-୧)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେୟା ଏକ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ, ଅଳ୍ପ ଗେଡ଼ା, ସଅଳ କିସମ ଧାନ ଅଟେ । ଏହା ଛତିଶଗଡ଼, ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ଓ ବିହାର ରାଜ୍ୟର ଜଳାଭାବ ଥିବା ଜମିରେ ଚାଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ପତ୍ର ମହିଷା ରୋଗ, କେଣ୍ଡା ମହିଷା ରୋଗ, ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ, ପତ୍ରାଚ୍ଛଦ ସଢା ରୋଗ ଆଦି ପ୍ରତି ଏହାର ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ଅନେକ ପ୍ରମୁଖ କୀଟ ଯଥା କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ, ପତ୍ରମୋଡ଼ା ପୋକ, କାହାଳିଆ ପୋକ ଆଦି ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଏହାର ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୭୮୮୭୭-୨୦୮-ବି-୧-୧/ ଆଇଆରଆରଆଇ ୧୩୨

ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୬

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୨୦-୧୨୫ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମଧ୍ୟମ ଢିପ ଜମି, କମ୍ ଜଳ ଥିବା ଜଳସେଚିତ ଖାଲ ଜମି ଏବଂ ଅଣଜଳସେଚିତ ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଲମ୍ୱା ମୋଟା

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୫-୧୧୦ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪.୨୯-୫.୦ ଟନ୍

ବନ୍ୟା ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ

୬. ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍ ୧/ ବିଆରଆରଆଇ ଧାନ ୫୧ (ଆଇଆର୦୫ଏଫ୧୦୨)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ସବ୍୧ ଜିନ୍ ଥିବାରୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍ ୧ କିସମର ୨ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହି କିସମ ବହୁଳ ଭାବରେ ଓଡ଼ିଶା, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ବିହାର ଏବଂ ଭାରତର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟ ସମେତ ବଙ୍ଗଳାଦେଶର ବନ୍ୟା ପ୍ରପିଡିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁଳ ଭାବେ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ*୩/ ଆଇଆର ୪୯୮୩୦-୭-୧-୨-୨

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୪୦-୧୪୫ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମଧ୍ୟମ ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ମୋଟା

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୦ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୫-୬.୫ ଟନ୍

୭) ବୀଣା ଧାନ-୧୧ (ସିହେରାଙ୍ଗ ସବ-୧, ଆଇଆର୦୯ଏଫ୪୩୬)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଏହି ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହନଶୀଳ କିସମ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ପ୍ରମୁଖ କିସମ ସିହେରାଙ୍ଗର ଉନ୍ନତ ରୂପ ଅଟେ । ଏହା ୨ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରେ । ଏହି କିସମରୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ଚାଉଳ ମିଳିଥାଏ । ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେଏହା ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ ରୁ ୩ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆରଆରଆଇ୧୪୯, ସିହେରାଙ୍ଗ

ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୫

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୨୦ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମଧ୍ୟମ ବା ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ସରୁ

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୭-୧୧୫ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୫-୬.୦ ଟନ୍

୮) ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ୍୧ (ଆଇଆର୦୭ଏଫ୨୯୧)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ସିଆର ୧୦୦୯ ସବ୍୧ ସର୍ବାଧିକ ଅମଳ ଦେଉଥିବା କିସମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ ଅଟେ । ଏହା ୨ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରେ । ଏହି କିସମ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତରେ ଇଡଲି ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅଟେ । ଏହା ବନ୍ୟା ସହନଶୀଳ କିସମ ସିଆର ୧୦୦୯ (ସାବିତ୍ରୀ)ର ଉନ୍ନତ ରୂପ ଅଟେ ।

ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୪୯୮୩୦-୭-୧-୨-୨, ସିଆର ୧୦୦୯

ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୭

ଅମଳ ଅବଧି : ୧୫୦-୧୫୫ ଦିନ

ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଖାଲ ଜମି

ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଗେଡ଼ା ମୋଟା

ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୧୦-୧୨୦ ସେ.ମି.

ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬.୦-୬.୫ ଟନ୍

୯) ସାମ୍ୱା ମାସୁରୀ ସବ୍୧/ ବୀଣା ୧୨ (ଆଇଆର୭ଏଫ୧୦୧)

ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ସାମ୍ୱା ମାସୁରୀ ସବ୍୧ ହେଉଛି ମଧ୍ୟମ ଅବଧି ସରୁ ଚାଉଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବନ୍ୟା ସହନଶୀଳ କିସମ । ଏହା ୨ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରେ । ଭାରତରୁ ଅଣବାସମତି ଜାତୀୟ ଚାଉଳ ଭାବରେ ସର୍ବାଧିକ ରପ୍ତାନୀ ହେଉଥିବା କିସମ ସାମ୍ୱା ମଶୁରୀ (ବିପିଟି ୫୨୦୪)ର

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା/ଚାପ ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ

ଏହା ବନ୍ୟା ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ଥିବା ନୂତନ ରୂପ ଅଟେ । ବଙ୍ଗଳାଦେଶରେ ଚାଷ କରାଯିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୪୯୮୩୦-୭-୧-୨-୨, ସାମ୍ବା ମାସୁରୀ
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୩୫ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମଧ୍ୟମ ଖାଲ ଜମି
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ସରୁ
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୮୦-୮୫ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪.୫-୫.୦ ଟନ୍

୧୦) ରଞ୍ଜିତ ସବ୍ ୧ (ରଞ୍ଜିତ /ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍ ୧/ ବାହାଦୁର)
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଚାଷ କରାଯିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ । ଏହି କିସମର ୨ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହନଶୀଳ କ୍ଷମତା ରହିଛି ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୪୯୮୩୦-୭-୧-୨-୨, ରଞ୍ଜିତ
ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୮
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୫୦-୧୫୫ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଖାଲ ଜମି
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ଅଳ୍ପ ସରୁ
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୫-୧୧୦ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

୧୧) ବାହାଦୁର ସବ୍ ୧ (ବାହାଦୁର /ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସବ୍ ୧/ ବାହାଦୁର)
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଚାଷ କରାଯିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ । ଏହି କିସମ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରେ ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୪୯୮୩୦-୭-୧-୨-୨, ବାହାଦୁର
ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୮
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୫୦-୧୫୫ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଖାଲ ଜମି
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ଅଳ୍ପ ସରୁ
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୫-୧୧୦ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

ଲୁଣି ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ

୧୨) ସିଆର ଧାନ ୪୦୫ (ସିଆର ୨୫୭୭-୧)
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଭାରତର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଚାଷ ହେବା ପାଇଁ ବିକଶିତ ସଅଳ ଅବଧିର ଏକ ଲୁଣି ସହନଶୀଳଧାନ କିସମ ଅଟେ ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଆର ୭୨୦୪୬-ବି-ଆର-୩-୩-୩-୧
ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୨ (ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ)
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୦୫-୧୧୦ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମାଟିର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପରିବାହିତା (EC) ୫.୦-୮.୦ (ds/M) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ଏବଂ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ମଧ୍ୟମ ଅଳ୍ପ ସରୁ
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୧୦ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪.୫-୫.୦ ଟନ୍

୧୩) ସିଆର ଧାନ ୪୦୬ (ସିଆର ୨୦୯୨-୧୫୮-୩; ଆଇଇଟି ୧୯୪୭୨)
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷ ହେବା ପାଇଁ ବିକଶିତ ଲୁଣି ସହନଶୀଳ ବିଳମ୍ବ କିସମର ଧାନ ଅଟେ । ଏହାର କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହାର କେତେକାଂଶରେ ପତ୍ରାଚ୍ଛଦ ପୋଡ଼ା ରୋଗ ଓ ବୀଜାଣୁ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଜୟା/ଲୁଣିଶ୍ରୀ
ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୧୨
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୫୦-୧୫୫ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ମାଟିର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପରିବାହିତା (EC) ୫.୦-୮.୦ (ds/M) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହ୍ୟ କରିପାରେ ଏବଂ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଗେଡ଼ା ମୋଟା
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୨୦ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

୧୪) ଡିଆରଆର ୩୯ (ଜଗ ଜୀବନ)
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଏହା ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସ୍ଥିତ ଧାନ ଗବେଷଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ତରଫରୁ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷ ହେବା ପାଇଁ ବିକଶିତ ଲୁଣି ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ ଅଟେ । ଏଥିରୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ଚାଉଳ ମିଳିଥାଏ । ଏହାର ମହିଷା ରୋଗ ଓ ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହାର କେତେକାଂଶରେ ଧଳାପିଠିଆ ମାଟିଆ ଗୁଣ୍ଡି ପୋକ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହା ଉଭୟ ଲବଣତା ଓ ମରୁଡ଼ି ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରେ ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ସିଏସଆରଓ/କସ୍ତୁରୀ
ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ୨୦୦୯
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୩୦-୧୩୫ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଲୁଣି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଲମ୍ବା ମଧ୍ୟମ ସରୁ
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୧୦୫-୧୧୦ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

ଏକାଧିକ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ

୧୫) ସିଆର ଧାନ ୮୦୧ (ଆଇଆର୯୬୩୨୨-୩୪-୨୨୩-ବି-୧-୧-୧-ସିଆର-୩୯୫୫-୨) (ମରୁଡ଼ି ଓ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା)
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟାବଳୀ : ଏହା ଉଭୟ ମରୁଡ଼ି ଓ ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରେ । ଏହା ଭାରତରେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଛି ।
ଜନ୍ମଦାତା କିସମ : ଆଇଟି୨୫୬୬୭ (ଆଇଆର୯୬୩୨୨-୩୪-୨୨୩-ବି-୧-୧-୧-ସିଆର-୩୯୫୫-୨) ଆଇଆର୮୧୮୬-ବି-ବି-୧୯୫/୨* ଆଇଆର୦୫ଏଫ୍୧୦୨/ ଆଇଆର ୯୧୬୫୯ -୫୪-୩୫
ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ: ଏଯାବତ୍ ବିଜ୍ଞପିତ ହୋଇ ନାହିଁ
ଅମଳ ଅବଧି : ୧୨୫-୧୩୦ ଦିନ
ଉପଯୋଗୀ ଜମି : ଅଳ୍ପ ଖାଲ ଜମି
ଦାନାର ପ୍ରକାର : ଗେଡ଼ା ମୋଟା
ଗଛର ଉଚ୍ଚତା : ୮୦-୯୮ ସେ.ମି.
ଅମଳ କ୍ଷମତା : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦-୫.୫ ଟନ୍

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ପର୍କରେ

ବିଗତ ୨୦୧୬ ମସିହାଠାରୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ପ୍ରକଳ୍ପ ୦୭ ଅନ୍ତର୍ଗତ 'ଓଡିଶାରେ ଧାନ ଭିତ୍ତିକ ଫସଲ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅମଳ ଓ ଚାଷୀଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି' ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିବେଶରେ ଧାନ ଚାଷ କରୁଥିବା କୃଷକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ ସହାୟତାରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା ସହ୍ୟ କରିପାରୁଥିବା ଧାନ କିସମର ବିକାଶ କରାଯାଉଛି । କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗ ସହାୟତାରେ ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଚାଲୁ ରହିଥିବା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟରେ ଜଳମଗ୍ନ, ମରୁଡ଼ି ଏବଂ ଲବଣତା ପରି ପ୍ରତିକୂଳ ଅବସ୍ଥା ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ ବିକାଶ କରି ଏହାର ପ୍ରସାର କରାଇବା ସହିତ ଫସଲ ଓ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ଏବଂ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିରେ ଉନ୍ନତିକରଣ ପାଇଁ କୌଶଳ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । କିସମ ଓ ଫସଲ ସମ୍ବଳ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବହୁବିଧ ଉଦ୍ୟମ, କୃଷକଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଓ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି, ଫସଲ ବୀମା ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନରେ ସହଯୋଗିତା ଏବଂ ଉପଗ୍ରହ ଆଧାରିତ ଫସଲ ତଦାରଖ ଓ ଏହାର ଉତ୍ତମ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଅନୁଶୀଳନ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ସମ୍ବଳହୀନ କୃଷକ ପରିବାର ଓ ଭାତ ଖାଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ କ୍ଷୁଧା ଦୂର କରିବା ସହିତ ଖାଦ୍ୟ ଓ ରୋଜଗାର ସୁରକ୍ଷା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଅଟେ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ:
ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଓଡ଼ିଶା
ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ୩୪୦, ସହିଦ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୦୭
E-mail: a.kumar@irri.org, ଫୋନ : +୯୧-୬୭୪-୨୫୮୪୯୪୯
IRRI ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର